

Pe de două ori in septemana: **Joi-a si Dominec'a**; era candu va pretinde im-
riantia materieloru, va esi de trei sau
de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune,
pentru Austria:

pe anu intregu . . . . . 8 fl. v. a.
diugetate de anu . . . . . 4 fl. v. a.
patrariu . . . . . 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainatate:

anu intregu . . . . . 12 fl. v. a.
diugetate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core,
pundinti ai nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde
sunt a se adresa si corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea sau
speditura; cate vor fi francate, nu se vor
primi, era cele anoune, nu se vor publica.

Pentru anoune si alte comunicatiuni de
interesu privatu — se raspunde cate 7 cr.
pe linia; repetitiile se facu cu pretiu sca-
dutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pen-
tru una data se antcipa.

O telegrama, primita din Sibiu to-
mai nainte d'a incheia foia, ni anuncia
ca instalatiunea pre santei sale parin-
telui arhiepiscopu si metropolitu se va
celebra dominec'a viitoria in 28 sept. n.
la care se invita toti dd. deputati.

Luandu cunoscintia despre acosta
institutiune, observamu atat'a, ca parin-
tele metropolitu fiindu astadi si mane-
apritu de interese publice aici in Pesta,
prin acosta probabilmente solenitatea de
instalatiune va suferi noua amenare de
m'a seu doue dile. —

Pesta, in 24 sept. n.

Er s'au pusu cei de la putere a
armá lumea cea magiara a supra na-
tionaliloru, desclintu asupra Serbiloru
si Romaniloru.

In astfelu de casuri pururia orga-
nele — asia dise liberali si opositionali,
se punu in fruntea gonei in contra no-
stra. Asia si asta data, „Hon“ si „Ellenör“
sunt, cari mai in fie-care nru striga gu-
vernului: „Prindeti-ii, restigniti-ii — pe
ajuristi de agitatori serbi si romani“
„Hon“ mai umanu, mai tolerante si fi-
antropicu, striga de a dreptulu: *puneti
pumnulu in gura „Albini“*; isbitila pa-
mentu pre *Babesiu* si pre *Mileticiu*, si —
agitatiunea va inceta indata, si graniti-
a fi — magiara!

Da: liberali si constitutiunali dd.
magiari, totu acosta, cari in lupta lor
marea si puterea Austria pentru
mancipare nationale, dovedira atatu de
elatanu lumei, cumca semtiulu de uma-
nitate si dreptate, unde acel'a a resaritu
din legile naturei, nu se pote sterge din
nim'a omeniloru nici macar prin con-
damnarea si nimicirea seu martiriulu a
sute si mii de aperiatori curagiosi si con-
scientiosi, — ba ca acelu semtiu prin
atari persecutiuni si violentie inca mai
tare se destepa, cresce si se propaga, —
totu acei domni, astadi facia de noi pre-
dica *politica terorismului absolutu*, si o
predica atunci candu totu ei sunt con-
strinsi a recunosce si condamna multe
mari abusuri si nelegalitati in partea
guvernului!

Tare ne dore acosta retacire a
pseudo-liberaliloru frati ai nostri; pen-
tru ca prevedemu tristele urmari pen-
tru patri'a comuna si specialu pentru na-
tunea magiara, carei noi, precum de
atata ori am doveditu, nu i suntemu, nu
potemu se-i fimu inamici, recunoscendu
ca pre bine, mai bine de catu preocu-
panti de domnia domni magiari, *solidari-
tatea de interese vitali* — intre natiunea
magiara si cea romana.

Intr'aceea lucrurile in fostulu con-
tinu militare banaticu, dupe cum ni
punu foile magiare, si mai de aprépe ni
aréta o depesia din *Titel* in „P. Ll.“ de
astadi, devinu totu mai seriose. Poporulu
incepe a crede, ca elu prin votulu seu,
a alegerea de deputati este chiamatu a
decide insusi de sörtea sa, viitorulu seu
si totu de o data a manifestá pre facia
multumirea sa cu sörtea ce i-au crea-
to domni magiari, unilateralmente, fora
de a-lu fi ascultatu si a-i fi luatu in con-
sideratiune trebuntiele si dorintiele.

Firesce ca foile domnilor explica
acosta iritatiune si nemultumire a po-
porulu fostu graniceriu, ca o *negatiune
si desconsideratiune a legii*, si tacsédia deci
a *rebeli* pe conducetorii acelu poporu:
noi insa — alt'a scimu; noi scimu, ca
poporulu nostru nu pentru lege si in
contra legii este iritatu si indignatu, ci
pentru si in contra *volniciloru* celoru
de la putere, cari sicanédia poporulu pre-

totindeniá si merge oblu, fora sféla si
rusine, a-lu despoia de dreptulu ce le-
gea i-lu dá negru pre albu, a nume de
*dreptulu d'a-si candida si alege liberu de-
putati — pre cine elu vré*, ér nu pre cine
domnii comanda si impunú.

Fiti drepti si umani, domniloru de
la putere, si poporulu ve va iubi si
ascultá, si nu veti avé nici o trebuintia
de — *periculosulu terorismu*, care la
urma chiar pe voi pote se ve stinga de
pre facia pamentului. —

„Intru sanetatea Maiestatii Sale,
Regelui Italiei, ilustrului meu óspe, ami-
cului si fratelui meu!“ — suna toastulu
ce MSA imperatulu nostru rostí lui Vic-
toru Emanuelu, la prandiulu stralucitu
dela 18 sept. n. la care participara pre-
ste o suta de supremi demnitari si in-
crediuti ai curtei imperatesci. „Intru sa-
netatea Maiestatii Sale, imperatului Au-
striei si Regelui Ungariei, iubitului meu
amicu si trate!“ — respunse Regele Ita-
liei, redicandu pocalulu intru sanetatea
Maiestatei austriace-unguresci.

Noi, romanii, ori catu de multu si
tare consentim cu frati nostri francesi
intru ideile republicane, noi totusi sun-
temu dinastiei abisburgice cei mai cre-
dintiosi patrioti si cu leialitate tra-
ditiunale aderamu sublimei persóne a
Domnitorului tierii; ne bucuramu deci
pentru afectiunea ce nutresce MSA im-
peratulu facia de *monarhulu serora* no-
stre Italie; ne bucuramu cáci legatur'a
de amicétiá cu Italia este sincera si one-
sta, nu casi aceea cu Prussia cea rapace.
Victoru Emanuelu, Italia intréga, acu siep-
te ani inca, a luptatu contra Austriei
pentru redobandirea infortioriloru sale
provincie, a luptatu insa ca dusimanu
onorabilu si leiale, — a spusu verde'n ochii
Austriei: *ti-su dusimanu*, pana nu-mi
vei redá Lombardia cea edenica cu bo-
gatulu si frumosulu Milano, si Venetia
cea admirata de tota lumea. Aceste
aspiratiuni si pretensiuni ale Italiei im-
linindu-se, ea, onest'a neamica, a devenitu
onest'a si sincera amica.

Altcum e Prusso-Germania cea rap-
pace; acosta, desi se dice foculariulu
moralitati si onorabilitatii, si desi im-
peratorele ei Vilhelmu neincetatu por-
ta in gura-i pre Ddiu si bun'a morala,
este dusimana Austriei si astadi ca totu
deuna; cáci Bismarck si toti stepa-
nitorii din Berlinu, ori catu ar provocá
la Ddiu si ori catu Imperatulu Vilhelmu
ar vesti — fariseesce — temerea de Ddiu,
representa mincinea, neleialitatea si tota
blastemuti'a diplomatica.

Si acosta diferentia intra Italia si
Germania face, de patriotii se bucura
pentru aliantia Austriei cu Italia si se
intrista pentru aceea cu Germania, sub
auspiciale lui Bismarck viclenulu. Apoi
pentru asigurarea unitatei Italiei, in
contra agresiunei monarchiei francese,
intru restaurarea puterii lumesci a Papei,
ajungu armatele Austriei si Italiei. Ali-
anti'a celoru trei potentati deci este fe-
tulu istetiei diplomatice d'a intrigá a lui
Bismarck, si vestesce — nu pace, ci unu
nouu incendiu in Europa, mai infricosi-
atu decatu cele mai infricosiate de pan'
acuma. Nefericita a fost óra candu im-
peratulu nostru si Regele Italiei (carele
acuma se afla in Berlinu) au datu man'a
cu dusimanii loru dela Berlinu.

Foile domnilor de la putere, pana si
cele mai intime, ér incepu a sugrafi facia
tierii, cum se aréta ca in presinte si cum o
astépta viitorulu celu mai de aprépe, cu cele
mai negre, mai triste colorii.

„Peste multe, alta dapa binecumentate
campii ale patriei nostre, se dedica asta data
palit'a facia a fómetei si nevdió; — — — in
vaste parti ale monarchiei angulu sugruma-
toriu alu epidemiei asiaticé totu meru 'si cere
viptimele sale; — — grele crise ne-au cerce-
tatu; — — finantiele ni sunt rusinate; — nu'a
lovitura a sörtei dupa al'a a isbitu banastarea
acestu Imperiu!“ — Astfelu se vaiera chiar
„P. Lloyd“ de astadi in articulu seu prin-
cipale; ér pe de alta parte se respandescé fai-
m'a, ca — *cassetele statului* tote sunt desiertate;
ca — *nici lefele functionariloru publici* nu
se mai potu acoperi regulatu; ca — *mini-
strulu Kerkápolyi* in desperatiunea sa si-ar
fi datu dimisiunea, — unii totu acosta cre-
diendu si despre Szlávvy!

Pana la ce gradu tote acestea sunt seu
nu adeverate, — noi nu potemu se scimu;
ceea-ce noi scimu — e, ca reulu esiste, si ca
— *perplexitatea si confusiunea* cresce in
sferele mai nalte.

Si — precandu astfelu aici susu, atunci
— de colo de diosu, din partile Bisericeii-albe,
ni se scrie, cumca de la Iamu, din partea ome-
niloru contelui Bissingen, a candidatului
partitei guvernamentale, se vestesce in gura
mare, cumca — 30,000 fl. bani gat'a au la
dispusetiunea, pentru infintiare, adeca *co-
rumpere la alegere!* Asecuramu pe domnii
corespondinti ai nostri, ca — *sunt vorbe góle*.
Deca ar avé domnii bani multi, nu si-ar fi
luatu refugiu la volnicii, la nedreptati si cal-
cari de lege, prin cari vatoma de mórté mul-
titudine poporatu. Cu promisiunile de bani —
domnii pururia s'au incercatu numai a insie-
la pre poporu. Dar astadi, popo-ulu patitu, cu
greu se va mai dá pacalitu. Noi dicemu atat'a
poporulu si celoru ce-lu conducú: *Toti cáti
ambla se ve corumpa cu promisiuni de bani seu
alte folóse personali, tocmu asia vi sunt dusi-
mani de mórté, casi cei ce cu po'erea vréu se ve
tragu in partea loru. Feriti-ve de ei.* —

**Care este cea mai mare si mai
sentita lipsa a romaniloru?**

O scóla buna de agricultura si de
economia, este si trebuie se fia respunsulu
ori carui romanu seriosu cagetatoriu.

Pana in diu'a de astadi si in viitoru,
pote câteva sute de ani inca, a fost, este
si va fi *agricultur'a* isvorulu principale
de vietuire si de inavutire alu popo-
rului romanu, si acestu ramu alu eco-
nomiei poporale, practisandu-se in unu
modu mai ratiunale, remunera chiertuie-
la si ostenele agricultorului romanu
cu atat'a mai manosu, de órace tierile
locuite de Romani, si in privintia acosta
ele sunt mai multu binecumentate in
Europa, prin urmare elu sunt menite a fi in
Europa cea ce erá in Asia Canaanulu,
unde dupa cuvintele alegorice ale scriptu-
rei curgea óre candu *miere si lapte*;
tierile romane sunt destinate de la in-
tieleptiunea Creatorelui a fi camera de
grane a Europei, intru intielesulu deplinu
alu cuventului.

Pre catu de importanta e asta des-
tinatiune a tieriloru romanesce, pre atatu
de serioasa si de generale ar fi se fia
portarea de grige pentru desvoltarea
agriculturi nationale, pre atatu de stra-
duintiosa si ratiunale ar fi se fia lucrarea
tiérineloru si campieloru in tote partile
Daciei vechie, adeca in Romania, Mol-
dova, Basarabia, Bucovina, Transilvania,
Banatu, Crisiana si Marmatia.

Nu negamu ca partecularmente
sunt esemple frumoase si de straduintia
si de economia ratiunale; insa in genere
romanii nostri lucrú pamentulu totu
numai asia, dupa cum apucara dela pa-
rintii loru: ei cauta se faca mai ca numai
atat'a recolta, catu li se pare a fi de tre-

buintia spre acoperirea lipseloru din
anu in anu. Prisosulu, de care se bucura
densii adese ori, provine numai dela
binecumentarea lui Ddiu si fructualita-
tea pamentului binecumentatu.

Credeamu ca s'ar fi generalisatu
pana astadi economi'a ratiunale de
pamentu prin tierile romane, daca s'ar
fi infintiatu societati agronomice, seu
daca, in lips'a de intreprinderi private,
s'ar fi ingrigitu statulu de desvoltarea
agriculturi prin infintiarea de scóle
de agricultura si de economia; insa pan'
acuma si de un'a si de alta parte se facu
pre putiená. In fie-care tíera locuita de
romani, sunt scóle primarie, reali, gim-
nasia si unele institute mai nalte de
sciintie si de arte; dara scóle de agro-
nomia si de economia nu aflamu nicairi,
afora de unu institutu agronomicu in
Bucuresci, cu tote ca jace afundu intru
interesulu statului a desvolta si a mari
productivitatea pamentului prin la tíera
agriculturi ratiunale in poporu.

Unu proverbium latinu dice: „*Si in
corpore sano est mens sana, tunc felicitas
est plena et durabilis.*“ (Daca in corpulu
sanatosu este minte sanetosa, atunci fe-
ricirea e deplina si durabila.) Aceste
cuvente se raporta nu numai la individu,
ci si la popora intregi. Fericirea si a
póporaloru e atunci durabila, daca ele
se bucura de prosperitate materiale si
spirituale. Pentru aceea, unde sunt scóle
pentru cultur'a spirituale a poporului,
se nu lipsesca nici scóle de agricultura,
de comertiu si de meserii. Ceea ce sunt
studiale de specialitate, d. e. juridice, fi-
losofice, teologice, medicinale, pentru
barbatii acestoru chiamari diferite, sunt
scólele agronomice pentru tierianu; prin
urmare, daca voiesce statulu a-si cresce
agricultori buni, cari sunt clas'a cea mai
numerosa si mai de folosu in societatea
omenesca, se faca in fie-care tienutu o
scóla inferioara de agricultura.

Insa statulu, statulu unguurescu, ste-
panitu de domnii magiari, nu ni face nici
scóle triviali; mai multu, nu ni permite
nici a incassa lefior'a bietiloru invetia-
tori prin organele oficiali: din contra, ne
pune felu de felu de pedece si greutati
progresului si desvoltarii nostre nationale.
Magiarii ni-au fost, ni sunt si ni remanu
dusimani si nu vreu se se impace cu noi.

Dela statu deci, desi contribuimu
la sustinerea si aperarea lui cu sudori-
le nostre, n'avemu ce astepta, prin ur-
mare noi insine cauta se ni facemu scó-
le si institute de invetiamentu, era intre
acestea, dupa scólele, primarie mai de
lipse, de ardiente necesitate esto o *scóla
de agricultura si de economia buna*, pentru
infintiarea careia numai vointia si unu
picutiu mai multu sentiu nationalu se
recere. Am diu

Unu fiu de agronomu.

Pesta, in 22 sept. n. 1873.

Foile magiare de ieri publica cu distine-
tiune alocutiunea ce parintele archimandritu
Mironu Romanulu, ca conducetoriu alu Depu-
tatiunei congresulu electoralu din Sibiu,
adresa monarchului in audiintia straordena-
ria de mercuria trecuta in 17 sept. candu pro-
puse rezultatulu alegerei de arhiepiscopu si
metropolitu si cu rugarea pentru pre nalt'a
intarire a actului de alegere; de asemenea
publica si respunsulu pre magulitoriu alu
Maiestatei Sale Imperatului si Regelui.

Ne-ar cuprinde mirare, cum s'a potutu
intempla, de foile magiare primira acosta
impartásire atatu de curendu — de sicuru

din partea cabinetului MSalo, pe candu onorabil'a noastră deputatiune nici nu-si aduse aminte de foile romane, măcar că putea să știe, cu câtu mai multu interesăia acestu lucru pe publiculu romanu, — ne-ar prinde — dicem, mirare, deca nu ne am cunoșce pre bine pe noi romanii.

Asiă suntem noi! De tota lumea ni pasa mai multu de eatu de noi insi-ne.

Ei bine. Eta venimu a imprumuta ale noastre — de la straini, si raportamu pe scurtu, ca parintele archimandritu, conducetoriu alu deputatiunei, amintindu despre alegerea facuta legalmente, si cumca documintele concerninti dejă lo-a substernutu guvernului Maiestatei Sale, descoperi „cu celu mai profundu respectu neclatit'a omagiala supunere a congresuluicatra pre gratiosulu Rege si Domnu,“ si roga pre nalt'a confirmare a nou-alesului archiepiscopu si metropolitu.

La acesta alocutiune MSa respunse: „Primescu cu placere omagiulu congresulu romanu gr. orientalu din Ungaria si Ardelu si i respundu prin salutare cordiale din partea mea.

Resolutiunea mea in privint'a alegerei de metropolitu, curendu o veti prin guvernulu meu unurescu.“

Nota bene! Pre nalt'a resolutiune confirmatoriă s'a scrisu in aceast' dia. Astfelu abiă 8 zile dupa alegerea intemplantu in Sibitiu, sanetiunarea a si urmatu in Viena. Despre acesta noi am fost convinsi, că are să urme asiă, numai la intardiarea provocata prin juramentulu cerutu in data — nu ne-am asteptatu.

Incătu pentru juramentu, ni s'a facutu deslucire din parte competente, cumca pe sem'a metropolitiloru essiste — inca din seclula trecutu juramentu speciale. —

Din Frantia.

Int-o p.rtile constitutive ale coalitiunei dela 24 maiu, adica intre Orleanisti, Legitimisti si Bonapartisti, discali'a si descompunerea e fapta implinita. In sinulu fusiunistoru domnește spiritulu neintieleg rii. Era intre ei si Bonapartisti alu urei si neimcabilitati, astfelu, incatu ruptur'a intre aste doue partide — regaliste si imperialiste — a urmatu mai rapede, decatu aru fi speratu optimistii republicanii. Bonapartistii, vedendu că regalistii — Orleanistii si Legitimistii — au vrutu să-i utilizedi de instrumente pentru restaurarea monarchiei dreptulu divin, au luat o tinenta agresiva si ataca aprigu pre aderintii regalitati prin numeros'a si poterie'loru diaristica. Acesta ruptura intre conjuratiile dela 24 maiu este asecurarea si consolidarea Republicei, seu celu pucinu sustinerea ei provisoria pe unu timpu mai lungu.

Caracteristice si interesante sunt certele conjuratiloru intre sine. Asia d. e. diariulu Bonapartistiloru „Pays“ cetesce Levitele Regalistiloru astfelu:

„Anu fostu aliatii regalistoru, aliatii loru sinceri si desinteresati in contra Republicei, dara vor intielege chiar densii, că nu vomu consimti nici o data a deveni insielatiiloru. Ei au sfarimatu pactulu de la Bordeaux; ei au ruptu manuchiulu conservatore, grupatu cu otarire in contra Republicei; ei se incerca să distruga starea provisoria, in parte escelinte, sub care traimu, si au pretensiunea d'a ne face să mergemu dupa densii, d'a ne terei dupa ei si d'a ne asociă la oper'a loru. Ore'si intipuescu densii, că la 24 maiu li-amu datu concursulu, pentru ca să-i restauredi monarchi'a? In adeveru, cademu in estasu, candu audimu vorbindu-se meredu d'acea pretiasa lealitate legendara, alu carei monopolu vor să-lu aiba singuri ei, carii numai ne-au inelatu si au abusat de noi curatu si simplu etc.“

„Le Patriote de la Corse,“ diariulu alu deputatiloru bonapartisti din patri'a napolianiloru, care se dice, că este inspiratu de principele Napoleon, publică unu manifestu, prin care confirma si mai multu ruptur'a si rebelulu intre cele trei partite monarchice. Eta conclusiunilo acelu manifestu:

„Voi toti, fi ai Frantiei noue, copii ai societati nostre democratice, descendinti ai soldatiloru de la Valmy, Marongo, Austerlitz, Jena; voi, cari ati traitu tota viot'a sub guvernole, cari negau dreptulu divin; voi mai cu seama, aparatori ai sufragiulu universale, stringeti rondurilo voste, uitati diver-

gintile voste vederi, uitati ceea ce ve separa, căci eca or'a adeveratelu lupte politice, si aveti se aperiati dreptulu nationale.

Cātu pentru noi, partizani si apelulu la poporu, mandrii de devotamentulu nostru contra dinasti'a Napoleoniloru, ne vomu aduce aminte in totu-de-una invetiamintole ce ne-a lasatu marele imperatore.

Astadi, ca si la 1815, sunt albi si albastrii. Vomu combate impreuna cu toti amicii drapelulu tricoloru si a democratiei. Intindemu man'a nostra la toti fiii acestei lume noue, pe care se incerca să-o restore, căci noi scim că tunulu vingeroriu alu generarelui Bonaparte, candu s'a auditu pentru prim'a ora, a fost atunci candu a sfarimatu pe regalisti la otarele Saint-Roch. Vomu fi in totu-de-un'a ordinea si democrati'a.“

Se 'ntielege — democrati'a imperiale, democrati'a mincinoșă a celoru ce se punu cu sil'a pre spatele poporaloru, căci adeverata democrati in Frantia este — Republic'a.

Espositiunea universala din Viena.

Istori'a dezvoltării industriei in fie-care statu, demonstrata prin specimene proprie dupa timpu si dupa natur'a diferiteloru ramuri ale industriei, este o opera interesanta nu numai din punctulu de vedere economicu-istoricu, ci si din respectulu technologicu. In adeveru, generatiunilo actuale din diferitele staturi ale Europei, nu ar potē stă indiferinte, candu ar avē adunate si clasificate obiecte, cari să le demonstreze prin ce fase a trecutulu cutare seu cutare industria, incopendu de la creatiunea sa si pana in diu'a de astadi. In asemenea colectiune ele ar vedē, fie-care dupa rasi, ideia strabuniloru nascenda, transformandu-se succesivu pana a ajunge la gradulu de perfectiune, in care s'ar afia astadi; obiectele le-ar demonstră intr'unu modu pipaitu starea civilizatiunei economice in diferitele epoche; influint'a ce moravurile, cultur'a, circumstantiele diverse, au potutu exercita asupra dezvoltării industriale. Acesta din punctulu de vedere economicu-istoricu. Din punctulu de vedere technologicu, intersulu unoru asemenea colectiuni nu ar fi micu; mai antaiu, pentru că esemplele rapresentate prin obiecte ar permite, ca să se conservedi si să se continuedie motivele, cari caracterisăia multe dintre industrie pentru fie-care țiera in parte; alu douilea, pentru că ori ce s'ar dice despre gradulu de perfectiune, la care a ajunsu industri'a in dilele noastre, nu se potē contestă, că in operele industriale ale trecutulu se gasescu calitati, cari nu vor perde nici o data din valoarea respectiva. Inaintata este ceramic'a asta-di, inse Palysiurile vor romanē vecinicu ca capete de opera; — departe a ajunsu manufacturile de tapeturi, in sa vechile tapeturi persane vor fi totu de-un'a admirate; — si astfelu pentru cele mai multe industrie, in cari pe langa partea mecanica trebuē să se tiena seama si de partea artistica.

Consideratiuni de acesta natura au datu nascere la Espositiunea universala din Paris de la 1867, despartimentulu cunoscutu sub numele de Istori'a travaliulu (lucrului). De abia conceputa ideia, nu putea să se realizedi intr'unu modu completu, mai antaiu pentru că tôte inceputurile sunt dificile, alu douilea pentru că la Paris scopulu ce se urmariă, a fost, ca să se presinte istori'a industriei in tôte tierile din lume. Austriacii, intru câtu ii privescu, nu numai că n'au infintiatu anume galerii pentru istori'a industriei la diferitele popora, dara si pentru țiera loru propria s'au marginitu la o epoca determinata. Pentru acestu sfirsitu a ridicatu o anume cladire, in care s'a asediatu o espositiune speciale, numita *Espusetiune additionala*. In acesta espositiune s'au instalatu obiecte din diferite industrie, pre eatu s'a potutu afia, in ependu in sa de la 1750 si pana astadi. Astfelu marginita, Espusetiunea additionala a Austriei pentru istori'a industriei in acestu statu presinta unu interesu realu din tôte puncturile de vedere. Nu potemu intră in amenunte intr'o cronica; in sa pentru a face lucrulu mai pipaitu, vom cită câteva esemple din numerosele grupe, cari compunu acesta espusetiune. Unu compartimentu este rezervatu istoriei industriei instrumentelor de musica; aci se vedu instrumente de la 1750; pianulu lui Mozart si a lui List; viori căre

de care mai vechie, flauta, gitari, mandoline, instrumente de alama etc., si in fine admirabilele instrumente fabricate de catre cas'a Bezendorf si altele. — Alaturi se vedu vitrinele, cari contienu istori'a palarielor pentru barbati si femei; remane cineva surprinsu vedendu transformatiunile, prin cari au trecutulu palariile nostre pana astadi si intr'unu timpu relative scurtu. Vederea cismelor nu este mai pucinu suprindeitoria; vitrinele, in cari sunt espuse stofele de matase, merita deosebita atentiune prin rar'a esecutiune a multor'a dintre densele. Unu compartimentu in sa, care este in acelasi timp o opera de sciintia si de curiositate, este acel'a alu cartografiei. Nimicu mai interesantu ca dezvoltarea graduata a acestei industrie atatu de importante si atatu de inaintata astadi in Austria. —

O masina de cosutu de la 1849 merita o mentiune speciala. Candu vine cineva din espusetiunea americana, unde a essaminatu sutele ac masine espuse si cari sunt adeverate bijutertii, si vede masin'a din 1849, oper'a unui eroitoriu din Viena, romane surprinsu de progresulu realizatu in cati-va ani. Vederea unui vagonu de drumu de feru in forma de butca pusa pe arcuiri de pele, facia cu vagoșnele espuse in galeri'a masineloru, inspira aceeași reflesiune. Asemenea pentru masinele agricole, pentru fotografia, gravura, panzaturi, ceramica etc.

Essemplu datu de catre *Espusetiunea additionala* a Austriei merita ca să fia imitatu in tôte tierile. Si pentru că inainte de tôte rebue să ne gandimu la noi, credemu, că supunendu acesta ideta la cunoscint'a publica acei cari au potint'a de a o realiză, nu vor intardia, ca să incēpa colectiunea obiectelor pentru infintierea unui museu alu industriei romane, incopendu de la epoc'a, care se va gasi cea mai nimerita de catre cei compeinti. Fia bine intielesu, că propunemu realizarea unei opere adeveratu sciintifice si de mare interesu istoricu; căci daca in locu de un asemenea museu s'ar intielege o adunatura de camasi brodate frumosu si de alte obiecte de felulu acesta, apoi scopulu nu numai că unu s'ar atinge ci s'ar compromite. Nu propunem, o institutiune pentru a satisfacē curiositatea, ci o opera de sciintia locala, care să permita generatiuniloru viitorie să aprețiescu fasele, prin cari au trecutulu diferitele industrie in Romania, si celoru presinte ca să se folosēca de ceea ce se va gasi bunu in operele predecesoriloru nostri. Speramu că oper'a presinta destulu interesu, pentru ca să indemne pe toti romanii binevoitori a i veni in ajutoriu. Avemu in țiera cati-va barbati, intre cari vomu pune intre cei d'antai pe d. *Alexandru Odobescu*, cari ar potē luă asupra-le patriotic'a sarcina de a croi si infintia acesta institutiune. Avē-vomu neesprimabil'a fericire, ca aceste câte-va ronduri să indemne incoperea acestei opere chiar in anulu acest'a?

P. T. Aurelianu,
membru si vice-presedinte in
juriulu internationalu
(Revist'a scientific'a.)

Geroin, principele Romaniei, nimica mai multu decatu Carolu I. imperatoru!

Cetimu in „Telegrafulu“ din Bucuresci urmatorele picante descoperiri:

„Pe un'a din medaliele de onore, cu care e recompensata fotografi'a Dlui Szatmari, pictoru si fotografu alu curtii nostre, se vede portretulu Martei Sale Domnitoriului, cu inscriptiunea: „**Carolu I. imperatoru!**“

Acesta medalie e imprimata pe fotografiile ce face D. Szatmari, si un'a din aceste fotografii o posiede chiar redactiunea acestui diariu.

Ce istoria o mō fi si acestu nou titlu? Nu cumva aspiratori la independintia si regatu romanu gasescu, că acesta aspiratiune e pre putienu pentru stranepotulu lui Frederik celu mare si nepotulu actualulu imperatore alu Germaniei, si acum ar voi se fondedi unu imperiu romanu!?

Asteptamu, ca foile oficiali seu oficiose, cari nu neglimescu nimicu, candu este vorb'a de marile proiecte de independintia si de regatu si cari nu perdu nici o ocaziune, ca să arete, că Domnitoriulu aspira la mariroa si fericirea țierei, să ne deslege acesta problema legata pe fotografiile Dlui Szatmari.“

Mai dica apoi cineva, că Romanismulu nu innainta cu pasi gigantici, astfelu, de să-lu admire si să se uimescu lumea!

Societatea Academica Romana

La 30 augustu st. v. s'a tinentu d'inta publica de inchidere a Societati academice romane, in sal'a Senatulu platiulu Universitati in Bucuresci.

La deschiderea siedintei s'a datu la tura mai antaiu unu actu memorabilu demu de aplausele tuturor Romaniloru, care au bine să afie mai multi imitatori: Testam generalulu in vietia *Nasturelu Herescu*.

Inca din 1868 acestu venerabilu tranu, care a conservatu pioșele sentimēstramosiesci, regulase ca averea sa să lase besericeii santei Vineri — fundata patronata de vechi'a si nobil'a familia *Herescu* — si să se iee 1000 de galbeni pre fie-anu pentru premia literarie. Anulu accestu generosulu donatore crediū ca nu ar p' incredintia mai bine acelu venitu, de catu manele „Societati academice,“ care are t mai misiunea de a incuragiă progresulu intiei si literaturii.

Astfelu, dupa nou'a dispositiune tamentaria, diumetate din venitululu av sale se lasa besericeii santei Vineri, si diumetate „Societati academice“ sub numele „Fondulu Nasturelu.“

Din acestu fondu se vor dă pre t' anulu premia pentru opere sciintifice, literarie si de bele arte, in suma celu puciu de 5000 lei noi. Asemene premia se vor nu numai pentru operele anunciate anumu „Societatea academica,“ ci si pentru cele inalta valore literaria ce s'aru publicat' tanu de cine-va si cari s'ar apreciă demu de reeompensa din partea „Societati academice.“

In urm'a lecturii acestui testamentu d. G. Sionu, membru alu Societ. acad., p' nunciă unu discursu de multumire in reea donatoriulu.

Dupa ce betranulu academicu *Barbulescu* datu lectura unei disertatiuni a supra baliei de la Varna din 1444, s'a comunicat raportulu comisiunii filologice a supra concursu de traducere din *Iuliu Cezaru*. T' ductiunea dlui *Caeanu*, profesore din *Frantia*, a fostu premiata cu premiulu de 12 franci. Acestu premiu s'a datu din fondulu *Cusa. D. Odobescu* și pronunciatu ca ocaziune câte-va cuvinte bine-sentite in memori'a repausatulu Domnu, care a incopiatu activitatea literaturii prin fondulu donatu cu acestu scopu.

Sesiunea „Societati academice“ a anulu acest'a s'a inchisu printr'unu discursu de secretariulu generalu alu acestei societati („*Presca*“)

Deva, in 8/20 sept. 1873.

(*Associatiunea generala internationala pentru educatiune*) va tinentu acestu anu adunare sa generala la *Cassel in Germania*, in septemvre si 1. octomvre. Ca membra a societati si plenipotenta generala pentru Romaniae, am onore a face cunoscutu Domnitorulu romanu ce ar dori să assiste la acesta lomnitate de interesu atatu de importantu, ori care dama romana potē afia la *Cassel* pentru acea ocaziune cortelu gratuitu, adresandu se la D. G. *Wiegand*, librariu in aeulu orastu. Tôte companiele de cai ferate germane — afara de *Staatsbahn*, — dau carti de transportu pentru *Cassel* si indereptu cu pretu diumetate. Serbările asociatiunei se vor tinentu la *Wilhelmshöhe*, locu memorabile pe captivitatea lui *Napoleon* alu III. Disertatiuni asupra educatiunei copiloru, asupra culturii poporeloru, asupra aredicariit' ilorlu la nivelulu moralu cerutu de civilizatiunea moderna, vor fi numerosē si tinentu ilustratiuni sciintifice a diverseloru nationalitati.

Constantia de Dunca-Schian.

Bugetulu societati academice romane din Bucuresci pe anulu 1873/4.

Capu I. Venituri:

§. A. 1. Procentele fondulu lui Zappa	19.570 l. 58 b.
2. Versamentulu VIII si IX	23.000 „ — „
3. Din vendiarea cartiloru tiparite din acestu fondu — venitu probabilu	7.200 „ — „
	49. 770 l. 58 b.

§. B. 1. Procentele fondului Cuza		1.733 l. 78 b. n.
2. Din vânderea cărților tiparite din acestu fonduri — venit probabilu		200 „
		1.933 l. 78 b. n.
§. C. 1. Procentele economiilor capitalizate		2.589 l. 52 b. n.
2. Intrare probabila din vânderea cărților tiparite din acestu fonduri		200 „
		2.789 l. 52 b. n.
§. D. Subvențiune dela stat		10.000 l. n.
§. E. Procentele fondului A. Fetu		1.000 l. n.
Totalu		65.494 l. 88. b. n.
§. F. Bani aflatori in casa societății la 2. aug. 1873		24.834 l. 55. b. n.
din cari scadiendu sumele cu destinațiune speciale, si anume:		
a) fondulu destinat la 1. augustu	801 l. 35 b. n.	
b) procentele fondului Teleormanu	116 l. 72 b. n.	
c) premiulu Al. Odobescu cu procentele capitalizate pana la 1. aug. 1873.	1.188 l. —	
d) sum'a impartita între secțiunile: istorica si stiintifica	16.922 l. 2 b. n.	
	19.028 l. 9 b. n.	
Totalu venituriloru:		72.710 l. 51 b. n.
Capu II. Spese:		
A. Din venitul fondului Zappa:		
1. Tiparirea din Dicționarul	12.000 l. n.	
2) Pentru comisiunea colaboratorilor la dicționarul	18.812 l. 50 b. n.	
3) Cumperarea si lezarea de cărți	4.000 l. n.	
	34.812 l. 50 b. n.	
B. Spese administrative:		
1. a) Cassariulu	2.400 l. n.	
b) Ajutoriu alu casierului	1.500 l. n.	
c) Scriitorii archiv. bibliotecariu, conservatoru	1.500 „ „	
d) Servitoriu	720 „ „	
	6.120 l. n.	
2. Spese de cancelaria	700 „ „	
3. Tiparirea analeloru	600 „ „	
4. Mobilare	900 „ „	
5. Straordinarie	600 „ „	
6) Diurnele membrilor societății pe sesiunea din 1873	10.000 „ „	
7) Bani do drumu pentru întorcerea dela sesiunea din 1873	5.463 l. 75 b. n.	
8. Bani do drumu pentru venirea membrilor dupa incheierea computeru dela 31 iuliu 1873	998 l. 75 b. n.	
9) Diurnele delegațiilor pe totu anul	940 l. — „ „	
10. Pentru bustulu de marmore a lui Cuza	1.500 l. n.	
	27.822 l. 50 b. n.	
Sum'a totala:		62.635 l. n.
Nota: Spesele administrative se acopera proportionatu din procentele diferitelor fonduri, si anume astadata luandu-se 40% din fiecare.		
C) Spese ale secțiuniloru:		
a) istorica	6.130 l. n.	
b) de stiintiele nationale	2.000 l. n.	
D. Spese, remuneratiuni si tipariri de traducțiuni din autorii clasici:		
1. din fondulu Cuza	1.800 l. n.	
2. din fondulu Zappa	240 l. n.	
	2.040	
Totalu speselor de subscrisi D:		10.170 l. n.
cari scadiuti din venitul pentru aceste spese de		10.075 l. 51 b. n.
Ese unu deficitu in acestu ramu pentru 1873/4 de		105 l. 51 b. n.

Relatiunea între venituri si spese dupa fonduri:			
	venitu	spese:	escedente:
1. fondulu Zappa:	49.770 l. 58 b;	54.620 l. 73 b;	— — 4850 l. 15 b. n.
2. „ Cuza:	1.933 „ 78 „;	773 „ 51 „;	1.160 l. 27 b; — —
3. Subvențiune si economia:	12.789 „ 52 „;	5115 „ 80 „;	7.673 „ 72 „; — —
4. Venitul celorlu	16.922 l. 2 b. n;	1410 l. 17 b;	564 „ 6 „;
5. Din reserva la 1 aug. 1873:	5.806 l. 46 b;	2322 „ 58 „;	3.483 „ 98 „; — —
Sum'a totala:		72.710 l. 51 b;	63.396 l. 68 b; 13.163 l. 88 b; 4850 l. 15 b. n.

Timisóra, in 20 sept. n.

(Ce vorbe próste sunt acestea? — Omenii acestia par' ca si-au perdutu mintile!) Trece mai prin toate foile straine vestea — ce se pretinde a fi luata din „Telegr. Rom.“ cumca — numai prin retragerea de la candidatura a parintelui Popea s'a potutu forma o majoritate atatu de poterica pentru pre' santi'a sa nou-alesulu nostru arhiepiscopu si metropolitu Procopiu. Si cumca fora acea retragere voturile s'ar fi impartitu astfelu, incatu parintele eppu alu Aradului, ar fi numeratu vr'o 44; parintele eppu alu Caransebesiului vr'o 20; parintele archimandritu si vicariu Popea vr'o 36; era 8 s'ar fi resfiratu cari in catru!

Presupunere acestu pre' catu de falsa, pre' atatu si de prósta. Pe aici pe la noi „Tel. Rom.“ nu se cetește de fel iu, si asiá nu potu se sciu ca — ce a scrisu in acesta privintia; prin ce felu de ambiguitati a datu nascere scornituriloru atinse. Dar — am fost in persoana la Sibiu; am asistatu la sedintiile congresului si la conferintiele partiteloru, si am vorbitu a dese ori cu corifeii si a unei si a altei directiuni; am privitu deci si dupa culise si asiá mi-am cásigatu unu felu de certitudinu redicate peste ori-ce dubiu. Dupa acestea potu se spunu ca lucru pozitivu, cumca partit'a nationala liberala — intréga, formalmente a fost ingagiata pentru parintele Ivacicovicu, ér ea a numeratu între deputatii infaciati la congresu — 68 de capete. Aci de felu nu s'au numeratu cei cati-va deputati guvernamentali bravi, cari la ori-ce votare mersera mana 'n mana cu partit'a nationala, pre cum sunt dd: Fauru, Moldovanu si G. Ioanovicu, in voderea carora pre' cu dreptu afirmá o telegrama a Albinei, cumca triumfulu a fost tuturoru omeniloru onorabili din veri-care partita. De asemenea nu s'au socotitu între cei 68 nici cei cinci deputati absenti din diocesele Aradu si Caransebesiu, precum: Borlea, Vict. Mocioni, Mangiuca Marinescu si Antonescu. Cu toti acestia numerulu deputatiloru liberali nationali la congresulu electoralu érá de 73 din 118 verificati, catra cari in sa fie-care votare se mai insociau pe facia catu 4—5 dintre conservativi, a nume cei trei mai susu numiti, ér la votare secreta de sicuru se asteptau, fiindu ca se promiteau inca vr'o 10 voturi.

Astfelu fiindu, si acest'a pre' bine cunoscendu deputatii de partit'a nationala liberala, usioru se póte pricepe, cum de ei nu se spariu de amenintiarile ce se respandean dintr'o parte óresi-care, ca — la o eventualitate óresi-care, — ce in facta a urmatu, congresulu prin ósirea partisaniloru lui Popasu si a lui Popea se va face imposibilu. Congresulu nu se pótea face imposibilu, caci majoritatea absoluta din capulu loculu érá sicuru si ingagiata pentru Ivacicovicu.

Deci mai considerandu, ca cei trei scosi prin sorte din numerulu deputatiloru archidiececiani toti erau din partit'a nationala, cari in sa la momentu s'au compensatu prin susu numiti trei guvernamentali, — pre usioru se va pricepe, cumca prin retragerea de la candidatura a parintelu Popea, partit'a lui Ivacicovicu n'a cascigatu — dora nici unu votu!

Partit'a sicuru si coarinta a parintelui Popea a fostu de 19—20 de voturi; a parintelui Popasu de 11—12. — Prin retragerea celui d'antaiu, cestu din urma a cascigatu 8—9 voturi, ér vr'o 10 s'au resfiratu in toate partile.

Astfelu este combinarea, basata pre date, si asiá dara cea mai aprópe de adevéru; ér scornirile contrarie dovedescu numai amar'a neputintia a celorlu caduti, cari — pana 'n momentulu caderei credeau mortisiu cumca trebuie se li succéda prin totu felulu de uneltiri — a triumfá!

Unu amicu din Sibiu mi serie, ca „Tel. Rom.“ inca nici acum n'a incetatu a se cantá si vaerá si a injurá si denunciá. Ei bine, ce se-i facemu, deca-lu dóre si deca 'si scia consciintia reu pangarita! Dar — eu unulu sum convinsu ca — in scurtu timpu toate se vor

indreptá si lumea romana intréga va cunósce, ca — a fostu bine asiá, si — chiar numai asiá a potutu fi bine.

Ca de incheiere amintescu in acesta privintia urmatória judecata caracteristica.

Intr'o societate privata, la unu locu publicu in Sibiu, sub timpulu congresului electoralu, fiindu tocmái vorb'a despre estravagantiile Telegrafulu, unulu intrebá pre Babesiu ca — va respunde ceva la acelu estravagantie? — „Nu“ — dise elu; caci — astadi a me certá cu ei, asi fi mai nebulu de catu ei; apoi de stricutu nu potu se ni strice, caci lumea pre' bine ii cunósce si nime nu mai dá ceva pe vorbele loru. Trebuie se-i lasámu se-si jóce alaripulu panu vor tabari si-si vor veni in ori; apoi stau bunu, ca — deca dupa 4—5 luni m'asi pune simplu se publicu unii dintre articlii loru de astadi, ei s'ar rusiná de mórtu!

Intr'adeveru asiá este; acesta esperintia s'a mai facutu si alta data. —

De langa Timisóra, in augustu 1873.

(Alegerea, unui din cause criminali fost demisiunatu comisariu de securitate, de — pretore cercualu!) Sub provisoriu — si anume la — 1862/3 pre candu érá administratoru de comite supremu alu cottulu Temesiu, dlu Nicolau Michailovicu, actualulu septemviru, unui economu romanu din comun'a Chinesu, cu numele Sreda Cevoiu, i-se furara intr'o nópte 4 cai frumosi si valorosi. Curundu dupa aceea, se ivesce la pagubasiu — carelo de altmintrea este unulu din cei mai avuti ai comunei, — unu persecutoru alu respectivulu comisariu de securitate, si i se ofere, pentru modest'a remuneratiunea de 400 fr. v. a. a-i aduce cei 4 cai furati. Pagubasiulu i ofere 200 fr; organulu securitati publice inse nu se demite la tocméla minuenda, sub cuventulu ca dlu „en chef“ politicalu de cercu i-a preftu pretiulu de rescumperare pentru caii furati, — si dela acelu nu se póte abate. Astfelu nesuccediendu tocméla, pagubasiulu — 'si cumperá alti cai, fora de a mai fi vedutu candu va pre cei furati. Scirea acest'a inse veni si la urechile onestului si iubitorulu de dreptate administratoru, carele numai de-ata ordoná incuisionea disciplinaria contra banditiloru, cei ce portau masea de organe de securitate. Urmarea fu ca — vatavulu banditiloru — vream se dicu — comisariulu de securitate, — fu infam demisiunatu.

Si acestu onestu comisariu de securitate este, acum de curendu prin congregatiune alesulu pretore cercualu din cerculu Vingei, dlu Takáts Mano!

Bravo! No, Rózsa Sándor! dara tu ce vrei se fi? grabesco de scapa si vira in comitatulu Timesiului, unde tu, dupa meritele ce se apretiescu aici, poti adi-mane deveni chiar si comite supremu!

De altmintrea dlu fost infam demisiunatu comisariu de securitate mai are si alte asemenea merite, a fara de cestu acum pomenitu; dara nu le insiru, caci credu ca si acest'a unulu este de ajunsu, spre a ilustra ce persoana onesta s'a pusu in fruntea unui cercu, — pre candu unu Rotariu — juristu absolutu, — unu Berariu, gimnasistu absolutu, cu maturitatea si dirigatoriu bunu, pentrucá sunt romani trebuira se scada, facia cu unu arménu fara de vre-o calificatiune, afara de meritele suspomenite. —

Daca respectivulu ministru se indoiosce despre asertiunile aceste: binevoiesca a intrebá in privintia acest'a pro Il. Sa Dlu septemviru Nicolau Michailovicu, si se pretinda respectivetele acte decumva nu se vor fi nimicitu — din archivulu presidialu de comite supremu, din anul 1863, ori cercetedia tota treb'a de nou, caci Sreda Cevoiu este inca in victia, si apoi se va convinge, ca atatu noi, catu si frati si consortii nostri sorbi, nu fara de cauza, incepemu a uri totu ce este magiaru si magiaronu.

Auditi, fratiloru fosti granicieri, si intiegeti cum procedu stepanii magiari si armeni facia cu noi, cari formámu majoritatea absoluta a poporatiunei din comitatu. Apoi mai trebuie inca si aceea se sciti, ca d. comite supremu Ormos Zsiga, inca la restaurarea comitatulu si-a fost datu parol'a de onóre, ca la celu d'antaiu postu vacantu de pretore, va aplicá unu romanu, si a nume pre dlu P. Rotariu, pre carelo dinsulu 'lu silu a renuciá dela candidarea la unu asemenea postu, in favorulu favoritulu seu. Dara — precum se vede, domni magiari nu sunt

toemai sgarciti intru a face promisiunile; in sa candu e vorb'a de implinirea acelor'a, ii cam parasescu memori'a, si nu-si mai aduce a minte de di'a de ieri.

Dreptaceea privighiati, fartiloru, si celu pucimu voi nu ve lasati a ve incela cu promisiuni magiare, cari toate nu suat alt'a, decatu amagiri si mintiuni! Toma.

Giula, in 6 sept. 1873.

Magiarii de la potere, in locu ca se mai lase o di fora misielle si neleguire totu mai nedrepti si mai peccatosi devinu, caci fora a indreptati, apesa si belu pre nenagiaru par' ca nici nu potu traí.

Magiariloru bagséma acest'a li este devis'a si inscriptiunea pusa pe stindardulu loru nationalu.

Dilele trecute veduramu cu ochii la casa cottensa din Giula, cum magiarii in frunte cu iesutul si noulu prepositu alu loru Gondócs, impartira din banii tierii premia între magiarii din comitatulu acest'a pentru praséla de cai. *)

Vedi asiá! Magiariloru li este permisu se imparta din bugetulu statulu premia de lucsu numai pentru nisece pei, pana candu nóa nu ni este permisu se ceremu ajutoriu de unu fenicu, pentru scóla séu alte scopuri culturale. O voi omeni fora sentiu omenescu in inim'a si sufletulu vóstru! Acest'a este precumpenint'a vóstra in cultura asupra nóstra? Acest'a e programulu indumnedieitulu vóstru Deák? Acest'a este program'a cea salutaria a restaciloru nostri Besani, Olteni si a celorlu lalte unelte romane ale guvernulu? Asia vi splicati, voi romani deakisti, egalitatea nationalitati, éra constitutionalu si democrati'a.

Rusine se vi fia de lume si de romanii de omenia, voi romani guvernamentali. Pana candu óre se vi mai aretámu negru pe albu infernalele vóstre fapte, renegatiloru, pe cari magiarii ve folosescu de unelte ale loru? Vai si éra vai de voi si de peccatele vóstre!

Enu.

Varietati.

— (O Jidana — oraculu in Romania.)

Cetimu in Curieriulu de Iasi urmatóriele dóce si arlatanerii jidovesce: Pe strad'a st. Lazaru — dice Curieriulu; — este a casutia unde de demanétia pana 'n séra si de cu séra pana in diua vedemu stationandu numeróse trasuri, incependu de la cele mai lusóce cupele si pana la cele mai próste carucióre de tíera. Interesandu-ne a aflá caus'a acestei imbuldiri de lume, amu aflatu c'aici este unu oraculu si anume o jidana, care prin jocu de carti predice viitorulu. Tassele variédia dupa persoáne. Cestiunile amoróse, pe catu amu aflatu, se platescu mai scumpu, ceea ce nu impedeaca in sa d'ajvedé multe cupele stationandu acolo dupa cum amu spus'o mai susu. Aici este si unu mare depositu de alifii, ape si buruiene, pentru frumsetie, si unde ele nu potu ajutá in de ajunsu, se face de dragoste cu ulcic'a séu in alte moduri. Se vede ca intr'adeveru acestu oraculu scie a face de dragoste, caci intr'altu-felu n'ar fi ingaduitu a 'si exercitá odiósa meseria in midiloculu orasiului si suptu ochii autoritati respective. —

*) (Siarlatanari'a unui jidovu in Romania.) Mai deuna-di venindu in Iasi unu anume Mihalachi Chiticu a mersu impreuna cu jidovulu Haim alu Mósiei la cafeneu'a lui Leiba Rozenstein, unde érá in gasda, si luandu d'aci carti s'au dusu cu toti la crasm'a jidovulu Istrailu din pescaria vechia, unde, punendu-se la jocu, a luat 41 galbeni de la Chiticu apoi luandu-lu in cafeneu'a sa, d. Rozenstein i a mai luat 40 galbeni. Chiticu ne mai avendu bani, s'a dusu se incele p'unu negutiatoriu, terguindu marfa de vr'o 300 galbeni si aducendu si carausi s'o incarce. Intr'aceste s'adresá la unu carausiu cerendu 10 galbeni, pe cari ii va inapoiá o data cu plat'a chiriei, la descarerea marfei. Luandu banii, se facu nevedutu. Politia, avertisata, se puse a lu urmaru, ér d. cafenariu Rozenstein, in locu d'a dá pe faptuitoru in manelu justitiei, i-a mai luat si acesti 10 galbeni, petrecandu-lu apoi pana la gara unde i a platitu si trenulu. —

(Unu cur). Costele P...zi este de o

*) Unu romanu inca 'si cercase noroculu, dar s'a respinsu infam, desi a produsu o praséla demna de premia. Coreap.

avaritia proverbiala. In o di, vinu la elu at-
ya visitatori cu fruntile pline de sudore, si
cu respiratiunea silita, caci era o caldura es-
cesiva. Avarulu nostru vede, ca nu se pote
dispensa de a da ceva ospetiloru sei pentru
a-i recori; inse a da, i venia peste capu. La
fine, elu si calca pe inima Dloru, aveti se ve
reocorit pre bine. — Oh! — Da, da! E pre caldu,
trebus se ve reocorit. — Si cu unu gestu plin
de marire, dise — Iese! Deschide ferestrele!
(„Gazat'a de Bacau.“)

h (O fatale si colosale sminta de tipariu.)
Correspondentele diariului „Siécle“ din Paris,
scriindu despre vedut'a si fiint'a in Viena a
principelui Milanu, atinge in scurtu si situ-
atiunea geografica si politica a Serbiei.
Correspondentele scrise intre altele si despre
numarul locuitorilor principatului si dise:
„Serbia e o tiéra cu (francesce) 4 milions
d'ânes, (asini,) in locu de: d'âmes, adeca
de suflete! Ce monstruosu si ridiculu intie
lesu mai pote face o sengura litera intr'unu
cuventu! De altmintrelia, Serbia n'are 4 mil.
ei nici unu milionu intregu de locuitori.

Fratii si in tota privint'a nobilii nostri
francesi au mare lipsa de cunoscintie geogra-
fica; intocmai casi romanii, dintre invetiati
caror'a unulu, nu de multu, la o mesa bine incar-
data, si insufletitu cum era, dicea ca anulu ur-
matoriu va merge pentru a-si continua studiale
la Elvetia, anume in — Praga! Densulu —
abusasema va fi auditu multe despre roman-
tie'a positiune a capitalei boeme si — cre-
diendu dora ca numai Elvetia e romantica,
Praga trebus se fia in tier'a — dupu elu —
sengura romantica!

h (Tale'a Papi de Roma.) Tota lumea
vorbeste in presente despre Victoru Ema-
nuelu, Regele Italiei, ar fi deci totusi o
nedreptate — dice unu corespondente din
Urbea eterna a diariului „N.fr.Pr.“ — daca in
fericirea cea mare a Regelui nu ni-amu aduce
a minte si de „sermanulu prisionieru“ din
Vaticanu, (pre cum i dieu foile papali santu-
lui Parinte,) caruia — ce e dreptu i-a lasatu
triar'a, inse i-a luatu din mana sceptrulu. La-
sandu politic'a la o parte, vreu se aruncu
o privire fugitiva in viet'a privata a urma-

torulu santului Petru. Pio Nonu consume
o cantitate insemnata de bornutu si da mai
multu pre toaleta, decatu contrariulu seu in
Aurinalu, adeca Regele Victoru Emanuelu. In
privint'a colorei, capulu bisericii catolice se tie-
ne 2 traditiunea vechia elu porta, intocmai anti-
vilor imperati romani de numai purpur si pa-
nura alba Si acest'a nu fora causa: Pap'a e in
dresi-care intielesu urmatorinlu de dreptu a
domnitorilor imperiulu universalu romanu.
Vestmentulu seu consta dintr'una sutana cu
unu gulern scurtu si cu maneci duple, cari
ajungu pana la cote. Pre langa acest'a porta
Pap'a o mantila lunga din panura de colore
purpure si croita infirma rotunda. Grosimea
panurei e diferita, conforma anutempulu
pentru care e destinatu vestmentulu. Fiindu
ca santi'a sa trage presto mesura multu
bornutu, i trebuscu in totu anulu cate 8—10
sutane, dintre cari fie-care costa 4 — 500 fl.
In timpulu mai caldu pap'a porta ciorapi
albi de metasa; iern'a de aceia cari
constau parte din metasa, parte din bumbacu.
O parochia de astfelu de ciorapi costa numai—
20 fl. Mantil'a costa o mita de fi. Mantil'a stlui
Petru la tota intemparca va fi fostu mai
eftina. —

(Loteria din Deva, avendu a se trage
curendu, rogâmu pre toti Domnii ce au
losuri neplatite, — sunt la 4000, — a
ne spedâ banii neintardiati. —

Totu o data Comitetulu face cunos-
cutu, ca — precum se vede chiar pe losuri,
numerile câstigat'orie se vor publica prin
diarele romane; deci ori ce cerere d'a se
tramite pe la posesorii de losuri liste de
numerile esite la sorte, vor remane fora
respunsu. Comitetulu nu potelua asupra
sa o corespondintia atatu de intinsa si
de costisitoria. —

(Se aduce lacunoscintia onorabilulu
Publicu,) cumca adunarea generala
a societatii alumneulu nationalu din
Timisióra, ce in limitele statutelor in
totu anulu s'a indatenatu a se tiené in
lun'a septembrie, estu timpu nu s'a
potutu neci se pote convocâ pe acestasi
timpu din caus'a epidemie ce bantue

tote partile vecine. Deci timpulu tienerei
adunarii generale se va publica in
celu mai scurtu timpu in data ce ea va
aparé posibilu.

Timisióra, in 6/18 septembrie 1873.
Comitetulu alumneulu.

(Fecundatiunea guinei.) Le „Science pour
tous“ scrie, ér noi reproducemu dupa „Ro-
manulu“: Gain'a are in ovariuulu seu ca la
siese sute de oua, pe cari le pote desvoltâ si
ouâ. In timpulu de comunu alu essistintiei
sale ain'a oua in anulu d'antaiu 20 de oua,
in alu douilea 130, in anulu alu treilea 135,
in alu patrulea 114. In cei patru ani urma-
tori, numerulu acest'a scade cu 20, si in anulu
alu noulea gain'a d'abia mai face 10 oua.
Astu-felu dara gainele, cari se nutrescu pen-
tru ouatu, nu trebuscu tienute peste patru
ani, afara numai daca nu vor fi de rasa rara,
care tiene cineva multu.

Colecta si insolintiare.

Din Nadlacu, cottulu Cenadului, ni s'a
tramisu prin dlu notariu Ioane Rusu, sum'a
de 46 fl. v. a adunata si destinata pentru
ocasiunal'a ajutorare a câtorva studinti ro-
mani din Pesta, si pentru acestu scopu s'a
incredintiatu redactorelui „Albinei“ in contie-
legere cu redactorele „Familiei.“

Precandu adevrimu primirea espusei
sume, cu o cale publicam list'a contribuito-
rilor, precum urmédia:

I. Rusu 5 fl. 28 cr. v. a.; Fl. Crisanu,
2. fl. 50 cr. St. Michalescu 2 fl.; P. Messaro-
siu 1 fl. 50 cr.; D. Lutia, V. Marcovicu, Mih.
Siclovanu G. Bacicanu, Met. Romanu, Spiri-
donu Draganu, Petru si Ioanu Romanu, Stef.
Draganu, Mih. Crisanu, Pera Giorcovitiu,
Laz. Totoreanu, Tod. Draganu, Tod. Iauru,
Gav. Patianu, Vas. Plesiu, Vas. Fauru Mih.
Otlacanu, Pet. Precupasiu, Zivu Onea, Nic.
Chicinu, Toma Nagy, cate 1 fl. v. a. Piesulu
companiei de tarocu 7 fl. 42 cr. comun'a bisericés-
ca gr. or. 5 fl. Achimesiu 50 cr. Nic. Marcusiu,
Nic. Selegianu, cate 30 cr. Mit. Hora 20 cr.

La recercarea mai multora ni m-
bri ai Reuniunei nostre invetiatoresci din
Inspectoratele Timisióra si Vinga sub-
scrisulu am onóre prin acest'a a revocâ
adunarea generala de estu timpu a Reu-
niunei, otarita pre d'a de 17 l. c. v. din
caus'a morbulu de colera.

Beregseu, in 9 sept. 1873.

E. Andreescu, m. p.
presied. reuniunei.

Indreptare.

In nrlu din urma a foii nostre se strâ-
corarea unele sminte de tipariu conturbatô-
rie de sensu. Venimu deci a le indreptâ pre-
cum urmédia:

Pre pagin'a prima, colon'a a dou'a, si-
rulu alu 9. s'a tiparitu: denumirea, in locu
de desunirea Italiei; pre pagin'a a patr'a, colô-
n'a a dou'a, sirulu 8 din diosu, s'a pusu: In
15 sept. elu devenia viktima ei furi de mama,
in locu de: furiu de mama; totu pre pagin'a
a patr'a, colon'a a trei'a, la varietatea „La
anulu Domnulu 1873,“ sirulu 3, s'au spartu
cuvintele si s'a pusu: se aprinse, o ca, —
in locu de: se aprinse o casa.

Caus'a regretabileloru sminte sunt eu-
legatorii incipienti, cu cari neasimu de un u
timpu in cocia.

„ALBINA“
Institutu de creditu si economi in
Sibiu.

Dupa ce posesorii certificatelor de
actiuni ale institutulu nostru, cu nu-
merii: 283, 289, 304, 307, 316, 317,
367, 368, 604, 605, 686, 710, 818, 819,
826, 931, 1018, 1019, 1032, 1033, 1063,
1128, 1129, 1140, 1170, 1358, 1374,
1377, 1378, 1384, 1385, 1386, 1392,
1483, 1484, 1584, 1585, 1587, 1588,
1589, 1632, 1698, 1699, 1792, 1797,
1798, 1799, 1833, 1834, 1835, 1836,
1837, 1843, 1853, 1935, 1954, 1955,
2203, 2205, 2271, 2282, 2349, 2433,
2634, 2635, 2638, 2700, 2726, 2733;

2734, 2774, 2779, 2803, 2806, 2807,
2808, 2809, 2820, 2878, 2879, 2880,
2881, 2882, 2885, 2886, 2893, 2927,
2950, 2954, 2955, 2956, 2999, nici la
siese septemane dupa publicarea din
urma a provocarii nostre din 20 iuliu
a, c. nr. 854, n'au respunsu ratele res-
tante de actiuni: **acele certificate cu
numerii de mai susu se declara
prin acest'a de nulla.**

Sibiu, 16 septembrie 1873.

Directiunea institutulu de creditu si
economii „Albina.“

Correspondint'a Redactiunii:

Dlu N. P. „in valea lui Traianu“ Rectificari
obiective si respingeri motivate totudeun'a si fora nici
cata partialitate primimu. Sirurile DTale inse sunt pura
patima si ura, pre candu apologi'a person ale trebus,
mai multu decatu cele principale, se fia cu totulu obi-
eptiva si intemeiata pre fapte positive. Te rogâmu a
ni spune mai de a prôpe adresa DTale, pentru ca s'eti
retransmitemu actele, precum ni-a scrisu.

Publicatiuni tacsabili.

Inaltulu Ministeriu reg. ung. de cultu
si instructiune publica, prin rescriptulu seu
dto 21 fauru 1873, Nr. 3960, mi-a concesu
a deschide in Timisióra unu institutu sub
numele de scola comerciala mai inalta, (care
mai nainte de comunu era cunoscuta sub
numirea de Academia comerciala).

Deci prin acest'a vinu a aduce la cunos-
cintia P. T. mei concreditiu pre cum si fosti-
loru mei discipuli numerosi, câ prelanga
sustienerea existintelor elase a scôlei inferi-
ore-reale publice voui deschide la 1. oct.
clas'a prima a scôlei mai nalte comerciale.

Scôlele comerciale mai nalte — intoc-
mite dupa cea mai noua ordinatiune minist-
eriala, constau din trei clase cu trei cursuri
anuali, — se vor decretâ cu dreptu de publici-
tate; ele stau cu scôlele gimnasiale si reale
superiore intr'o categoria, si se bucura de tote
prerogativele cari legalmente sunt acordate
acestor'a, d. e. pentru elevii absoluti de drep-
tulu de servitiu militaruu pre unu anu etc.

In clas'a prima a scôlei mai nalte co-
merciale potu fi primiti numai acei teneri-
cari au absolvatu cu succesu gimnasiulu in-
ferioru seu realele inferiore, seu o scola civila
de patru clase — seu aceia, cari, ajunsi la
etate de 14 ani vor prestâ din studiele de
invetiamentu a numiteloru institute essame-
nulu de primire.

Studiule obligats ale scôlei mai nalte co-
merciale sunt:

Limb'a germana si magiara si litera-
tura, matematic'a, aritmetic'a comerciala,
istoria comerciala, universalu si a patriei,
geografi'a, cunoscint'a de marfe, (Waaren-
kunde,) tehnologi'a mecanica si chemica,
fisic'a, sciintiele comerciale, ducerea de carte
(Buchhaltung) si corespondint'a, economi'a
nationala, dreptulu comercialu si cambiale,
si caligrafia.

Studia neobligate sunt:

Limb'a franca, italiana, anglesa, ste-
nografi'a desemnulu si gimnastic'a.

Prin acesta organizatiune a nuveloru
scôle comerciale mai nalte Ministeriulu reg.
ung. de cultu si instructiune nu numai câ a
suplinitu de multu sentit'a necesitate a scô-
leloru de specialitate pentru adevratulu co-
merciantu, ci a oferitu si posibilitatea tene-
riloru a-si insusi in timpu scurtu acelu gradu
de desvoltare si cultura, prin carea vor fi ca-
paci a coresponde mai usioru nu numai ob-
ligamentelor militare, ci si in oficiolate si
comptoare (birouri) — unde nu se recere
specialu unu tecnicu seu juristu — a face
servitiu folositorie.

Dupa imprejurari se vor arangia suc-
cesivmente si curse separate pentru telegra-
fia, posta, comunicatiune pre calea ferata si
pentru servitiulu finantialu.

Institutulu de invetiamentu va contiené
dela 1. octombrie urmatoriele in sine:

a) Scola comerciala inferioara ca scola
de dominece.

b) Prelegerile de sera pentru adulti.

c) Scola mai nalta comerciala cu I-a
clasa.

d) Scola inferioara publica de pan' aci,
care estempu intra in alu 13. anu essis-
tintiei sale.

De sine se'ntielege, câ pentru poter
instructiune eminente se va grigi deschila

Insinuari pentru primirea in un'a
susu citatele categorii de scôle se potu
dela diu'a acestei publicatiuni pana la 1.
tombre ori si candu si tote sciricirile in
privintia se vor responde fara amanare.

Tenerii de prin alte locuri, ai cari
parinti adeca nu locuescu in Timisióra,
potu incortela parte in casa propria a
parte in alte case cunvintiose.

Franciscu Wiessner m.
directoru.

Institutu de comerciu mai nalte publica Timisióra.

La 1. oct. n. a. c. intra in vietia prim
cursu anuale a scôlei comerciale mai
(analogu institutelor de invetiamentu
tatorie, sub numele academie comerciale,
Pesta, Viena, Praga, Graz, etc.)

Elevii absoluti se vor impartasi de
ficiulu servitiulu militaruu voluntariu de
anu.

Conditiiunile pentru primirea in
institutu de invetiamentu sunt absolutu
cu succesu a gimnasiulu inferioru (4 clas-
se) seu a scôlei reale inferiore (3 clase),
a unei scôle civile de 4 clase, eventuale
menulu de primire din obiectele de inv-
mentu a numiteloru categorii de scôle.

Cursurile anuale de pan'acuma ale
lei reale inferiore, precum si cursurile de
si domineci remanu casi pan'aci.

Informatiuni mai deaprobe da di-
torele. Franciscu Wiessner.

Concursu.

Pentru deplinirea ambeloru paroc
gr. or. devenite vacante in Ohaba-forgad
cottulu Timisiului, protopopiatulu Belint
lui, se descide concursu pana la 23 septem
a. c. st. v. in care di se va tiené si alegere

La fiacare parochia sunt urmatoriu
emoluminte: un'a sesiune de pamentu;
tipu de biru, cate un'a mesura de cucuru
despoiatu, dela 180 de oase; si stol'a ind-
nata.

Tote acestea — in primulu anu — se
partu in doua, la un'a parochia cu veduv'a
la cealalta cu doue orfane minorene rem-
dupa repozitiu acolo preoti.

La ambele parochie mai apartiene
cate unu fondu intravilanu fara supraad-
ficia.

Doritorii de a ocupa pre un'a din
tea parochii sunt avisati recoursele lor,
struite conformu §-lui 13 din statutulu
ganicu si adresate respectivulu sinodu par-
chialu, a le substerne la oficiulu protopresv-
ralu gr. or. in Belintiu.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu proterulu tractualu
2—3
Georgiu Cratiunescu.

Concursu

Pentru deplinirea postulu invetiato-
rescu, la scola gr. or. romana din Oradea
mare, devenitu in vacantia, se escrie ca
cursu pre langa urmatoriele emolumente:

a) Cortelu liberu; b) Salariu anual
400 fl. v. a. ce se va solvi in rate trilonariu
c) 4 orgii, (stangini,) de lemne, din cari are
se incaldi si — scola; d) Venituri cantonali

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt
avisati a produce: testimoniu despre absol-
virea sciintelor pedagogice, testimoniu de
calificatiune pentru posturile invetiatores-
de clas'a prima si documentu despre cond-
t'a si portarea morala. — Petitiunile astfelu
instruite si adresate Comitetulu subscribitu,
sunt a se tramite la inspectorulu cercualu
Hdia. Simons Bica in Oradea-mare, pana in
16/28 septemvre a. c. in carea diua se va
tiené alegerea. — E de insemnatu câ intr
individii de egale calificatiune, teologii abso-
luti vor avé preferintia. —

In fine competintii sunt poftiti ca pagu
la alegere in o domineca seu serbatore se se
presente in sant'a biserica gr. or. din locu
pentru ca se-si dovedesca deprinderea si ver-
sarea in cantarile bisericesci si tipicu. —

Oradea-mare, 19/31 augustu 1873. —
3—3
Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Simeonu Bica, protopresv-
Oradii-mari ca inspectoru districtualu.